

Handläggare
Anna Odelby
Telefon: 08-50815022**Till**
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2026-04-23

Remiss av reviderade riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd

Svar på remiss från kommunstyrelsen i Stockholms kommun Dnr KS 2026/264

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en remiss från kommunstyrelsen där förvaltningen ombeds yttra sig över förslaget till revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 28 april 2026.

Stockholms stads nuvarande riktlinjer beslutades av kommunfullmäktige i april 2017. Sedan dess har det skett förändringar i lagstiftning, föreskrifter, praxis och nationellt handläggarstöd som har påverkan på nuvarande riktlinjer och som föranlett ett behov av uppdatering av dessa. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden.

Förvaltningen ställer sig positiv till de reviderade riktlinjerna och föreslår att Skarpnäcks stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

Stockholms stads nuvarande riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd beslutades av kommunfullmäktige i april 2017. Sedan dess har det skett förändringar i lagstiftning, föreskrifter, praxis och nationellt handläggarstöd som har påverkan på nuvarande riktlinjer och som föranlett ett behov av uppdatering av dessa.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
start.stockholm

Kommunstyrelsen har den 24 februari 2026 skickat en remiss till Skarpnäcks stadsdelsnämnd avseende revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 28 april 2026. Remissen har

även skickats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden samt samtliga stadsdelsnämnder i staden.

Ärendet

Riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd vänder sig till handläggare och chefer inom stadsdelsnämndernas och socialnämndens verksamheter som handlägger ekonomiskt bistånd. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden. Riktlinjerna är ett komplement till nationell lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt övrigt handläggarstöd som Socialstyrelsen publicerar. Ytterligare stöd till handläggare, såsom stadsgemensamma rutiner eller vägledning i olika moment av handläggningens genomförande, samlas i handläggarstöd som tas fram och förvaltas av socialnämnden.

Skillnader mot nuvarande riktlinjer

I de nya riktlinjerna finns det några nytillkomna avsnitt. Övriga avsnitt är på olika sätt omarbetade för att harmonisera med ny lagstiftning, praxis och allmänna råd samt stadens nya inriktning för riktlinjers utformning. I arbetet med att ta fram nya riktlinjer har det gjorts en översyn av vilka delar i nuvarande riktlinjer som redan finns reglerade i lagstiftning eller annat nationellt handläggarstöd och vilka delar som är specifika för Stockholms stad. De delar som redan regleras i lagstiftning eller andra styr- och vägledningsdokument har tagits bort. Genomgående hänvisar riktlinjerna till Socialstyrelsens handbok *Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten*. Nedan följer innehåll som är nytillkommet jämfört med nuvarande riktlinjer:

- Ett inledande avsnitt *Om uppdraget med handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad* har skrivits fram. Avsnittet innehåller en kortfattad text om viktiga perspektiv inom arbetet med ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, såsom barnrättsperspektiv, jämställdhetsperspektiv, bemötande och om att arbeta förebyggande inom ekonomiskt bistånd exempelvis genom att uppmärksamma annan social problematik.
- I avsnittet *Underlag för beslut* har det lagts till att i vissa fall kan det vara aktuellt att göra en individuell bedömning avseende antalet underlag som begärs in i samband med ansökan.
- I avsnittet *Inkomster som inte reducerar biståndet* har det lagts till två inkomsttyper som inte ska räknas som inkomst vid beräkningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, habiliteringsersättning och lärlingsersättning. Det har

dessutom tillkommit en skrivning som möjliggör att vissa andra inkomster kan undantas i det enskilda fallet, om det finns särskilda skäl.

I de nya riktlinjerna beskrivs att stadens verksamheter för ekonomiskt bistånd ska präglas av ett barnrättsperspektiv. De nya riktlinjerna innehåller därtill flera avsnitt som har i syfte att förstärka barns rättigheter och på olika sätt kompensera och mildra den utsatthet som barn i familjer med ekonomiskt bistånd lever i. Exempel på innehåll i de nya riktlinjerna som har ett tydligt barnrättsperspektiv och som är specifikt för Stockholms stad är bland annat *Stockholmsnormen* och *Sommarlovspeng* samt *Ledighet under sommaren för föräldrar*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ och familjestöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 16 april 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget till reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd och delar uppfattningen att renodlingen av innehållet till i huvudsak det specifika som gäller i Stockholms stad gör det till ett tydligare styrdokument för handläggare och chefer.

Även om en uppdatering är angelägen ser förvaltningen också att tidpunkten för revideringen i viss mån är olycklig mot bakgrund av de nationella förändringar som väntas inom området ekonomiskt bistånd. Regeringen har helt nyligen överlämnat propositionen om ett reformerat försörjningsstöd med bidragstak till riksdagen med förslag om bland annat införande av aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd. Dessa sannolika och nära anstående lagförändringar kan medföra kompletteringsbehov till de föreslagna riktlinjerna. Framför allt kan förslagen om ett reformerat försörjningsstöd komma att påverka vissa delar av riktlinjerna framöver då det omfattar begränsningar i möjligheten att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen. Det bedöms bland annat påverka de nu föreslagna riktlinjerna för staden gällande Stockholmsnormen med höjda poster för livsmedel, lek och fritid för barn och ungdomar samt möjligheten vid särskilda skäl till en högre nivå för bistånd till barns fritidsaktiviteter.

Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna har förkortats och att de i större utsträckning hänvisar till bland annat Socialstyrelsens handbok. Detta underlättar för handläggare att hitta relevant vägledning och bidrar till att stadens tillämpning i arbetssätt inom

ekonomiskt bistånd är i linje med övriga kommuner. Förvaltningen ser även positivt på förslaget om ett separat handläggarstöd med stadsgemensamma rutiner och vägledning i mer praktiskt förfarande som inte kräver beslut av kommunfullmäktige. Att socialnämnden tar fram och förvaltar ett sådant handläggarstöd kommer enligt förvaltningens bedömning behöva vara prioriterat. Detta dels då ett sådant saknas idag men framför allt då redan nämnda reformer initialt, tillsammans med pågående lågkonjunktur, kan antas öka belastningen på verksamhetsområdets medarbetare. Rutiner för exempelvis hantering av nödbistånd och hyresskulder, effektivare processer för samtidiga insatser i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen blir angeläget liksom vägledning för synnerliga skäl i individuella bedömningar.

I avsnittet om bemötande framkommer att vid behov ska bemötande anpassas med hänsyn till den enskildes förutsättningar exempelvis utifrån olika funktionsnedsättningar eller behov av språktolk eller teckentolk. Formuleringen är för ospecifik och ligger under den nivå som stadens verksamheter redan uppnått avseende kommunikationsanpassningar för målgrupper inom ekonomiskt bistånd. Förvaltningen ser därför behov av en tydligare formulering som mer harmonierar med stadens program, som exempelvis kommunikationsprogrammet eller program för tillgänglighet och delaktighet och föreslår att meningen ersätts med följande text:
Information och kommunikation ska vara tillgänglig för alla och anpassas för den enskilde exempelvis vid olika funktionsnedsättningar eller kommunikationssvårigheter. I arbetet med tillgänglig information och kommunikation ingår att anpassa och utforma den individuellt, exempelvis genom lättläst eller visuell information och tillgång till språk- eller teckentolk vid behov.

Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till de föreslagna riktlinjerna, som bedöms bidra till arbetet med ökad rättssäkerhet och likställighet över staden.

Barnkonsekvensanalys

De nya riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd betonar ett barnrättsperspektiv och innehåller flera inslag som stärker barns rättigheter samt lindrar utsattheten för barn i familjer med ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna understryker att barnets bästa ska beaktas i varje ärende. Mot bakgrund av detta bedömer förvaltningen att riktlinjerna är förenliga med barnkonventionens grundläggande principer.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att förslaget inte medför några negativa konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningen föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Jonas Lauri
Stadsdelsdirektör

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Hanna Jakhammer

Avdelningschef

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande - Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd
2. Bilaga - Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad
3. Följebrev Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd, KS 2026/264

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jonas Lauri, Stadsdelsdirektör	2026-03-30
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2026-03-30